

ב ר כ ה

וללוי אמר תמיך ואוריך לאיש חמידך. (ל"ג ח)
 וברש"י תומיך ואוריך כלפי שכינה הוא מדבר. ולכאורת מנא לי'
 לרש"י הא?

ושמעתי אומרים בשם הגר"א זצ"ל, כי קשה הי' לרש"י שנוי הלשון
 בקרא, שהרי הכתוב קוראם אורים ותומים, (שמות כ"ח ל) אורים מקודם
 ואח"כ תומים, וכאן נהפוך הוא, «תומיך ואוריך».

אולם ידוע דרשת הז"ל, יומא ע"ג ב', למה נקרא שמן אורים ותומים,
 אורים שמאירין את דבריהן, תומים שמשלימין את דבריהן. והנה אורים
 הם בבחינת המשל, השופך אור על הענין המדובר, ותומים הם בבחינת
 הנמשל המוכן אחרי המשל, שאז מתחזור הענין על כוריו, ונעשה תמים,
 וכמאמרם ז"ל, כמה גדול הוא המשל שע"י אדם עומד על ד"ת.

והנה בשעה שזקוקים להבין ענין מסוכם, מהראוי להקדים לו משל
 מענין אחר הקרוב ביותר ללב, וממנו יובן הנמשל, שהוא העיקר והמטרה
 והוא קודם בזמן ובמחשבה, אלא שזקוק הוא להארה היצונית, ורק אז
 בשקרני האור של המשל חודרים לתוך הנמשל, מתגלה הוא זה האחרון
 בכל זהרו, כטבע כל ענינים מסובכים. שצריכים לגלותם.

אבל כ"ז שייך בקרוץ מחומר, שאין שכלו זך ובהיר, וא"א לו להתעמק
 בכונת ענין נאצל ונשגב עד שילבישהו בגדי המשל הגם והעכור. משא"כ
 כלפי הקב"ה, אצלו הנמשל הוא מוקדם במחשבה ובזמן וככל המושגים,
 ואיננו זקוק למשל כלל, ומכיון שאמר הכתוב תומיך ואוריך, הנמשל קודם
 להמשל, שמע מינה שכלפי שכינה הכתוב מדבר". (א)

מ ע ש י ל מ ל ך

(א) ודומה לזה שמעתי ממור"ר גיסי הגאון מוה"ר מאיר קארעליץ שליט"א,
 שאמר בשם זקנו הגאון ר' שאול קצנלבוויגען זצ"ל אבד"ק קאברין יצ"ו על הגמרא
 דמנחות כ"א א', תמלח למאי אתא, לכדתניא במלח יכול תבונה, ת"ל תמלח
 וכו' מאי תבונה, אמר רבה בר עולא הכי קאמר יכול יתבוננו כתבן בטיט וכו'
 אמר רב אשי יכול יתן בו טעם כבינה, וברש"י שם, «נותנת טעם כבינה
 באדם» ע"כ.

והנה בוא וראה מה רב ההבדל בין דורנו לדור האמוראים. אם אנו זקוקים
 למשל ולדוגמא להבין ענין הבינה, איך היא פועלת באדם, אזי עלינו להמשיל את
 זה לאיזה ענין לקוח מן החיים, וכמו שהכל יודעים שהמלח נותן טעם בבשר,
 ובכל מיני מאכל, והיאכל תפל מבלי מלח? כן הדבר כבינה, נותנת היא טעם באדם.
 והמלח הוא המשל להבין ענין הבינה שהיא הנמשל. אולם חז"ל הבינו ביותר בוך
 שכלם את ענין הבינה הנותנת טעם באדם, וממנה הקישו על מליחת הבשר במלח.

האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו, ואת אחיו לא הכיר
 ואת בניו לא ידע. (ל"ג ט)

מי שמתחזק לכבוד ד' ואינו נמשך אחר קרוביו המפתים אותו ללכת
 בדרכים חדשים שהם נגד רצון ד', בודאי ברוך יהי' לד' ושמו וזכרו יהי'
 נזכר למעלה לשם ולתפארת. ויזכה למדרגת "יורו משפטיך ליעקב".

ויזכור האדם תמיד את דברי הרמב"ם ז"ל בתשובתו, שלא יסתכל
 האדם על בניו וביתו בדבר שהוא נוגע להריסת הדת, כי דת ד' שהנחיל
 אותנו גדולה, וחיובה קודם לכל המקרים הכוזבים, בעיני המשכילים, שהם
 אינם עומדים ויראת ד' היא שעומדת, ע"כ. ב.

אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בד' וגו'. (ל"ג כט)

כמו שר מלחמה, בשעה שרואה שהמלחמה כבדה, ומאורך הזמן
 נחלשו אנשי הצבא לעמוד בהמערכה, והחצים זאבני בליסטראות יורמים
 כמטר, אזי בא אליהם בעת הפסקת היריות לחזק לכם לומר, ראו הלא אתם
 לוחמים בעד כתר המלך, וכאשר תגברו על אויביכם ומלככם יצא בנזר
 הנצחון, כמה יאשר אתכם כל אחד ואחד בעושר וכבוד, כי הלא אתם
 נלחמתם בנפשכם בעד כתרו.

אכן במלחמת שני המלכים, הלא לא גדע מי ינצח לבסוף, כי גם הצד
 השני מתחזק בדברים כאלה משריהם. אבל במלחמת הש"י שאנו לוחמים
 בעד תורתו לחזקה, שהיא כתר של מלך מלכי המלכים, אם כי המלחמה

מ ע ש י ל מ ל ד

ר"ל שכמו שהבינה נותנת טעם באדם, שזהו דבר שהחוש מעיד עליו, כן צריך
 המלח לתת טעם בבשר, והנה מה לדידהו הוי משל הוי לדידן נמשל, ולהפך
 הנמשל שלהם לנו למשל יחשב. והדברים עתיקים.

ב) והי' מרבה לספר בשבחם של התלמידים מאמריקה הבאים ללמוד תורה
 בישיבות ליטא ופולין, וכך אמר לאחד שבא להסתפח בישיבתו בראדין,
 „ידוע לי כי גדול הוא הנסיון להיות גולה למקום תורה. ענין קדוש הוא
 זה, גלות מכפרת, ומוחה עוונות. מי שגולה לומד להכיר שפלות ערכו. כמה
 מגדולנו גלו מרצונם כדי לכפר על עוונותיהם.

התנא הקדוש ר' גהוראי אמר „הוי גולה למקום תורה“. בשביל להשיג
 חלק בתורה כדאי ללכת לגולה. עם ישראל מפוזר ומפורד בכמה גלויות, גם
 מדינת אמריקה על ארצות הגלות נחשבת.

וכך הוסיף לתנות קדושת עם ישראל לפני נותן התורה. הביטה וראה!
 בחר מאמריקה עוזב את ביתו ומשפחתו, לא חס על כל תענוגי העולם ונדד
 לעירה קטנה גדחה והכל בשביל מה? בשביל להשיג חלק בתורתך. נסיון הוא
 זה, ואולי נרמז זה בתורתנו הק', בפ' ברכה, „האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו
 ואת אחיו לא הכיר וגו' יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל. מי שמגיע למדרגה
 בעלה זו, לעזוב את הוריו ואת קרוביו ולנוע למקום תורה, יזכה להורות
 משפטי התורה לישראל.